

Francesc Boya SÍNDIC GENERAL D'ARAN

«Cal que s'escolti el Pirineu quan es fan polítiques des d'Europa»

IAGO ANDREU*
ANDORRA LA VELLA

El Síndic general d'Aran, Francesc Boya, va visitar la setmana passada el Principat per reunir-se amb el candidat del PS, Jaume Bartumeu, a les portes de la contesa electoral. Més enllà de l'afinitat política amb Bartumeu, Boya aposta per donar un impuls a les polítiques transversals al territori pirinenc.

—¿Què canviarà en les relacions entre Andorra i la Vall d'Aran si els socialdemòcrates governen?

—Amb el Jaume Bartumeu fa anys que ens coneixem i que hem compartit moltes i molt llargues converses i tots dos compartim la convicció que el Pirineu necessita tenir polítiques transversals i necessita millorar la seva comunicació. En aquest sentit, l'Aran està obert a aquestes possibilitats i a Andorra, amb el candidat del Partit Socialdemòcrata això està garantit i podem entrar en una etapa de diàleg molt fluid. Cal que estudiem projectes en comú sota la perspectiva de la transversalitat.

—¿De quin classe de projectes estem parlant?

—Des del punt de vista de la globalització, la nostra situació en el marc turístic i en el marc cultural requereix de la cooperació del conjunt del Pirineu. No té sentit que Andorra i la Vall d'Aran vagin soles a buscar possibles turistes a destinacions llunyanes. De cara a fora hem d'anar plegats, malgrat que de cara als mercats interns uns i altres siguem competidors directes. Amb l'Aran la col·laboració podria ser especialment fructífera, per tot el que representa de particularitats polítiques i d'impuls d'una singularitat institucional i cultural.

—¿I si parlem d'infraestructures?

—Fa anys que estem treballant en la millora de les infraestructures, però quan anem a veure les administracions de referència, com que no hi anem plegats, la nostra eficàcia és menor. Per tant, aquí també hi hauria un àmbit de col·laboració. L'assignatura pendent del Pirineu continuen sent les infraestructures transversals. També podem trobar punts de col·laboració de cara al futur, amb nous eixos ferroviaris i instal·lacions aeroportuàries.

—¿Es pot buscar la col·laboració de la Unió Europea?

—Nosaltres en aquest moment ja estem treballant en un programa europeu amb la Communauté de Communes de Comminges basat en la implantació de les noves tecnologies relacionat amb el servei públic i molt especialment en territoris de muntanya, on els ciutadans tenen dificultats per accedir a

► Optimista ► Boya, durant la visita al Consell General, la setmana passada.

determinats serveis. Aquest programa podria tenir una transversalitat a tot el Pirineu i nosaltres estem posant en marxa una experiència pilot que podem compartir amb Andorra i altres territoris. Es tracta de veure com podem millorar la nostra sanitat, la nostra educació o la nostra oferta cultural a través de les noves tecnologies que, per altra banda, són una de les grans oportunitats que tenim de cara al futur: és evident que al Pirineu no podem tenir mai grans fàbriques i tampoc no ho requereix el model econòmic.

—Si parla de col·laboració, ¿per què s'oposa a integrar-se a la vegueria de l'Alt Pirineu?

—Són coses diferents. Tenim una singularitat política i cultural que ve des de 1313 i que va durar fins el 1834. La recuperació el 1990 d'aquesta especificitat ens fa ser molt cautes a l'hora d'acceptar que el nostre marc estatutari propi que diluït en un àmbit estrictament administratiu com més una vegueria. Del que estem parlant, i això els andorrans ho entendran molt bé, és de no fer passes enrere des del punt

ALIATS I COMPETIDORS

«No té sentit que Andorra i la Vall d'Aran vagin soles a buscar possibles turistes a destinacions llunyanes»

JOCS OLÍMPICS

«Si el Pirineu té l'oportunitat, s'ha d'aprofitar, però fer-ho de manera poc meditada ens abocarà a un fracàs»

de vista de la nostra capacitat de decidir. El debat serà llarg i nosaltres volem preservar el que ha estat un dret diferencial de l'Aran que no volem reduir, sinó augmentar.

—¿Se'n sortiran? Per què sembla que la Generalitat va pel dret...

—Van pel dret, però l'Aran ja té la reforma de la llei 16/1990 que ja està en marxa i que li lliurarem d'aquí poc al conseller de Governació. Nosaltres ens hi resistirem i tenim prou complicitat al Govern i a Catalunya de persones que entenen quina és l'especificitat pròpia de l'Aran.

—¿La Vall d'Aran enveja la independència d'Andorra?

—No és una qüestió d'enveja. L'Aran va triar estar vinculat a Catalunya en els molts avatars històrics que van acabar definint el territori. Hi ha moltes similituds entre l'Aran i Andorra des del punt de vista de com es va anar configurant un estatut específic. Sí que veiem algunes coses que ens agradaria transportar al marc andorrà. Andorra està en el debat electoral i a nosaltres ens segueix molt la possibilitat de poder

discutir sobre lleis i marcs específics. També som perfectament conscients que és gràcies a estar al marc català que hem pogut conservar la nostra llengua i la nostra identitat.

—¿Què espera l'Aran d'Andorra?

—L'Aran mira enfora i mira, en primera instància, els seus veïns i Andorra ho és, per abordar els nous reptes que la globalització ens imposa. Sabem que, per raons de massa crítica, som massa petits per afrontar-los i que cal que generem aquestes complicitats, i això és el que esperem.

—¿Els Jocs Olímpics del Pirineu seran una realitat?

—Va ser una proposta que va sorgir d'una manera una mica fortuïta. Tot i així, no hem de perdre de vista perquè és un repte interessant, però hem de saber que a la piscina hi ha aigua abans de llençar-nos-hi. Cal saber què passa en el món de l'olimpisme i, a partir d'aquí, veure si disposem de les complicitats i els recursos necessaris per a què això sigui possible. Si el Pirineu té l'oportunitat s'ha d'aprofitar, però s'ha de fer quan toqui. Fer-ho d'una manera poc meditada ens abocarà a un fracàs.

—¿Ha canviat la seva posició respecte a l'òssa Hvala?

—No. Nosaltres rebutgem frontalment aquest programa, perquè pensem que la cura del medi ambient i la protecció de determinades espècies no es pot fer d'esquena al territori. Creiem, i així ho afirmen els tècnics, que l'Aran, i possiblement també Andorra, no és el millor lloc per reintroduir aquesta espècie que, d'altra banda, no està en regressió al conjunt del planeta, tot i tenir problemes al Pirineu. No podem acceptar que se'ns imposin determinats programes i, a més, amb una precarietat de recursos, ja que no hi ha un equip de seguiment per controlar una població d'òssos que creix cada dia. La manera com s'ha conduït el procés ha estat poc hàbil.

—¿Aspira a poder federar esforços amb Andorra en aquesta qüestió?

—Amb França ho estem fent i Andorra en el seu moment va optar per signar el conveni amb la Unió Europea. Tenim voluntat de parlar de la qüestió i de definir, des del Pirineu, una nova manera de dur a terme les polítiques ambientals. El programa *Life*, per exemple, destina moltíssims recursos a l'ós i molt pocs a altres espècies en perill d'extinció. Cal que federem esforços perquè s'escolti el Pirineu quan es planifiquen les polítiques mediambientals des de Brussel·les, des de Madrid o des de Barcelona. ■

*iandreu@andorra.elperiodico.com